

Тази плоча е прибрана сега въ артиката на църквата. Чувахъ, че нѣкой си контъ въ Мюнхенъ е билъ сродникъ на този Алексиадисъ и че мраморната плоча била фотографирана преди нѣколко години и му се изпратила фотографията. Надписът е отъ 1773 год.; той е на гръцки съ следното съдържание: „Като престанахъ да нося отъ живота всички тяжести на свѣта, тукъ лежа борецът на име Алексиадесъ, имащъ домъ, но получихъ гроба, както се следва поради грѣха на Ева... Царю Христе, ти слава, щастие и сила за менъ и отечеството, дано ме поставишъ въ лоното на блаженитѣ.“

За да свършимъ съ тази църква нека добавя, че при земетресението въ 1913 г. въ женското отдѣление тъкмо надъ входа за мжжкото отдѣление, падна пластъ отъ мазилката, подъ която се откри друга стара изография. Казватъ, че по характерътъ си тази изография била сходна съ оная въ църквата св. Четиридесетъ въ Търново. И много важно е да се направятъ надлежните изучвания. Може би ще се установи, че църквата е била съградена още когато с. Арбанаси се е наричало Загорие, и че къмъ 1630 год. тя е била възобновена отъ ктитора Хаджи Георг.

Сега въ тази църква се служи само на Великъ-день, а може би и на други голѣми празници, а въ моето дѣтинство, когато енорийски свещеникъ бѣ попъ Маринъ, всѣки празникъ църквата бѣше пълна съ богомолци.

Въ църковния дворъ къмъ западъ има построени нѣколко килии съ една доста голѣма градина предъ тѣхъ. Въ тѣхъ живѣяха две ка-лугерици, прислужници на църквата. При отсѫтствие на четци тѣ помогаха на свещеника. Четяха на гръцки, понеже български не знаха.

Църквата св. Димитъръ

Въ срѣдата на селото се намира църквата св. Димитъръ. Въ цѣлата северна страна на обширния й дворъ, помня, имаше построени редица дукяни, образуващи главната селска чаршия.

По конструкция църквата св. Димитъръ е подобна на църквата Рождество Христово. Сѫщо и тя има отъ лѣво параклисъ. Главната църква е раздѣлена на три отдѣления. Мжжкото отдѣление е послано съ голѣми квадратни тухли, а женското съ плочи. Около стенитѣ на църквата и параклиса, както и въ всички други църкви, има направени неподвижни тронови за богомолцитѣ. Помня много добре, че цѣлата църква съ параклиса и артиката бѣше изографисана съ стененъ живописъ. За съжаление, сега стенитѣ сѫ измазани съ варъ и съ това сѫ унищожени всички надписи, отъ които можеше да се почерпятъ данни за миналото, за ктиторитѣ и дарителите.

Въ иконостаса има бележка, че е направенъ въ 1794 г. Той цѣлъ е изработенъ съ много изящна резба и е позлатенъ. Има тамъ и друга една бележка на гръцки, че направата на иконостаса е съ иждивѣнието на „раби Божии Димо и Лада — доѹлои тої феоѹ Диѹо хაї Лада“. Значи, и тукъ намираме имена безспорно чисто български доказващи произхода на населението.

Въ една малка икона на св. Богородица, която се намира въ женското отдѣление, отбелязана е годината 1866. На друга пѣкъ икона въ мжжкото отдѣление, поставена отдѣсно надъ троноветѣ, е отбелязана 1786. На иконата изобразяваща Рождество Христово, освенъ гръцкия надписъ отгоре: „η γένησις τοῦ Χρυσοῦ Διός καὶ Λάδα“. Значи, и тукъ на славянски: „**Възнесение Господне и Рождество Богородицы**“.